nationaal programma groningen

Reactienota op zienswijzen, moties en inbreng stakeholders

5 september 2019

Nr.	Inhoud	Indiener	Reactie
	NPG en Versterking		
1	Instemming met uitgangspunten samenhang schade, versterking en toekomstperspectief	Gemeente Delfzijl Gemeente het Hogeland Gemeente Appingedam Gemeente Midden-Groningen Gemeente Groningen Gemeente Loppersum Gemeente Oldambt	In het programmakader is de samenhang tussen schadeafhandeling, versterking en het succes van het Nationaal Programma Groningen nadrukkelijk benoemd met als uitgangspunt dat zonder goede afhandeling van schade en versterken het NPG niet succesvol kan zijn.
2	Bij voorkeur één huis, één plan en één budget	Gemeente Delfzijl	Voor de problematiek van schade en herstel is dit noodzakelijk. Het Nationaal Programma Groningen als zodanig gaat echter over andere zaken en moet daar los van worden gezien. Dit is opgenomen in het programmakader. Daarnaast benadrukken we hierbij dat we wel alert willen zijn op ‘koppelkansen’ wanneer zich in combinatie met herstel kansen op kwalitatieve verbetering van de woonomgeving voor doen.
3	Het vergroten van vertrouwen in de overheid moet als doel toegevoegd worden aan het programmakader	Gemeente Oldambt	Vertrouwen in de overheid kan alleen maar groeien wanneer haar vertegenwoordigers zich maximaal inspannen om te laten zien dat voorstellen en besluiten genomen worden waar de inwoners baat bij hebben. Het gehele programma wil dat duidelijk maken. Daardoor kan het vertrouwen van de inwoners weer groeien. Het is daarmee niet als een expliciet doel op zich in het programmakader opgenomen, maar als het gevolg van.
	Betrokkenheid inwoners		
4	Zorg dat 'inwoners centraal' ook uitgangspunt is en inzichtelijk qua uitvoering	Gemeente het Hogeland Gemeente Loppersum Stakeholdersbijeenkomst	Inwoners centraal staat voorop bij het Nationaal Programma Groningen. Dat krijgt op verschillende manieren vorm. Met het Nationaal Programma Groningen willen we de Brede Welvaart verbeteren. Dit moet merkbaar zijn voor inwoners. Uit het programmakader blijkt ook dat inwoners aantoonbaar meedoen bij het opstellen

			van gemeentelijke programmaplannen. Dit geldt als een van de randvoorwaarden. De centrale positie van inwoners is ook goed zichtbaar in het traject Toekomstbeeld 2040. Dit laat onverlet dat volksvertegenwoordigers ook zelf een rol vervullen in dit verband en daar waar het om invulling van de lokale programmaplannen gaat de gemeente eerst aangewezene is om hier mee aan de slag te gaan.
5	Werk een strategie uit hoe de ambities en de kaders met de inwoners en de andere stakeholders kunnen worden besproken bij het opstellen van de definitieve kaders en ambities en uitgewerkt in uit te voeren programma's en projecten.	Provincie Groningen Gemeente het Hogeland Gemeente Groningen	Het proces rondom de totstandkoming van het programmakader is gekoppeld aan de democratische besluitvorming van Raden en Staten. Via afzonderlijke bijeenkomsten met stakeholders verzamelen we van hen reacties en sturen die door naar de Raden en Staten als aandachtspunten. Inwoners worden op verschillende manieren betrokken: a. Op lokaal niveau via de gemeenten b. Op regionaal niveau via het proces rondom het Toekomstbeeld c. We werken aan een aanpak om zowel digitaal als ook in persoon een netwerk van initiatiefnemers te bouwen om van elkaars projecten te leren en elkaar te inspireren.
6	Lokale overheid eerste aanspreekpunt voor inwoners in de communicatie over het programma	Gemeente Loppersum	Zeker voor de lokale programmaplannen ligt dit voor de hand. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor participatie via het Loket Leefbaarheid en kunnen inwoners een beroep doen op het programmabureau om hen te ondersteunen in aanvulling op de rol van de lokale overheid.
7	Heb aandacht voor betrokkenheid van inwoners (m.n. jongeren) bij het gehele proces en het Toekomstbeeld in het bijzonder	Stakeholdersbijeenkomst	We blijven werken aan nieuwe en andere vormen van betrokkenheid. De aanpak binnen het Toekomstbeeld biedt daarvoor aanknopingspunten. Maar ook andere initiatieven zoals Jongerentop, Ommekracht en Loket Leefbaarheid ondersteunen we o.a. door het financieel mogelijk te maken. Op lokaal niveau spelen vooral de gemeenten een belangrijke rol om dit in te vullen.

	Brede Welvaart		
8	Keuze voor 'brede welvaart' wordt gedeeld maar te veel gericht op de toekomst (3)	Gemeente Delfzijl Gemeente Midden-Groningen Gemeente Loppersum Gemeente Oldambt Stakeholdersbijeenkomst	De tekst laat een zoektocht zien tussen heden en toekomst. In de uitwerking richten we ons op de toekomst, maar dan wel vanuit het heden. De jaarlijkse monitoring gaat dan ook niet alleen over de verre toekomst, maar ook het hier en nu.
9	Kies voor 'brede welvaart' gericht op de huidige generatie en sluit aan bij Rabo/UvU model (4)	Gemeente Delfzijl Gemeente Loppersum	We gebruiken elementen uit het UvU/Rabo en CBS model m.b.t. brede welvaart voor de monitoring. Aangevuld met andere bestaande bronnen zodat een goede (deels) gemeentelijke vertaling mogelijk is. Door de jaren heen kunnen we daarmee een vergelijking maken zodat we over de generaties heen de ontwikkeling kunnen volgen.
10	Begrip 'brede welvaart' moet wel worden geconcretiseerd (5)	Gemeente het Hogeland Provincie Groningen Gemeente Appingedam Gemeente Midden-Groningen Gemeente Groningen Gemeente Loppersum	Op basis van de motie van Provinciale Staten die naar wij begrepen hebben breed gedragen wordt binnen de diverse gemeenteraden hebben we ambities met doelstellingen geformuleerd. Gelet op de adviezen van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid volstaan we met een beperkt aantal. Bedacht moet worden dat onder alle doelstellingen een set van subindicatoren zit, zoals ook in Rotterdam Zuid het geval is.
	Ambities		
11	Voorstel doelstellingen op gebied van: Economie Opleiding, werk en inkomen Leefbaarheid Imago en aantrekkingskracht	Gemeente het Hogeland Provincie Groningen	Dit wordt grotendeels overgenomen.
12	Motie betreffende concretisering van de doelen:	Provincie Groningen Gemeente het Hogeland	Op deze thema's zijn concrete ambities uitgewerkt in het programmakader. Bedacht moet worden dat de vier ambities wel breed gedefinieerd zijn. Door te werken met een overkoepelende

			indicator met bijbehorende subindicatoren (analoog aan Rotterdam Zuid) menen we dit te kunnen ondervangen.
	1. Economie De toekomstbestendige economische groei ligt meerjarig tenminste op het landelijke niveau. Dat geldt voor de provincie als geheel, maar ook voor de gemeenten afzonderlijk. De economische structuur is toekomstbestendig versterkt, door een ideaal vestigingsklimaat en de keuze voor kansrijke sectoren waarin Groningen koploper blijft of wordt.		Bij de ambitie op het gebied van economie kiezen we een doelstelling gekoppeld aan de groei van de economie vertaald naar Bruto Toegevoegde Waarde in de provincie. Deze indicator meet economische groei vertaald naar innovatie, internationalisatie en vestiging van nieuwe bedrijven.
	2. Opleiding, werk en inkomen De sociaaleconomische positie van de Groningers is structureel versterkt en is minstens even hoog als het Nederlandse gemiddelde (provinciaal en gemeentelijk gemeten). De excellente opleidingen van de Groningers en hun kinderen sluiten perfect aan bij de gevraagde niveaus en vaardigheden op de arbeidsmarkt; de arbeidsparticipatie is minimaal op het niveau van het landelijk gemiddelde.		Bij de ambitie 'Werken en Leren' hebben we een doelstelling opgenomen die gaat over opleiding, werk en inkomen. Hoewel er een sterke samenhang tussen deze drie bestaat, is er geen overkoepelende indicator gevonden.
	3. Leefbaarheid Elke Groninger woont in een veilige en toekomstbestendige woning en voelt zich in 2030 minstens zo gezond, gelukkig en welvarend als de gemiddelde Nederlander gemeten met dezelfde standaarden en methodiek.		Voor dit thema kiezen we een ambitie op basis van de leefbarometer. Dat doet recht aan de gemeten standaard en methodiek als vergelijking. Kanttekening is dat het NPG niet gaat over schadeherstel en het hebben van een veilige en toekomstbestendige woning. Daarover wordt overigens wel een duidelijke uitspraak gedaan in het programmakader.
	4. Imago en aantrekkingskracht Groningen heeft een uitstekende (digitale) bereikbaarheid. De aantrekkingskracht van de natuur, het landschap, de cultuur en de dorpen versterken elkaar en het goede vestigingsklimaat. Groningen is een populaire		De opsomming rondom deze doelstelling is dermate breed dat we een vertaalslag moeten maken. Aantrekkelijkheid voor vestiging wordt gemeten bij de ambitie op het gebied van economie. Woonomgeving is te herleiden in de ambitie op het gebied van leefbaarheid. Elementen bij de ambitie op het gebied van natuur en klimaat zijn ook veelzeggend zijn voor aantrekkelijkheid en imago. Daarom is ervoor

	regio om een bedrijf te vestigen, te gaan wonen, te recreëren en op vakantie te zijn.		gekozen om hiervoor een overkoepelende doelstelling voor te formuleren.
13	Formuleer concrete doelstellingen op sociaaleconomisch terrein die ten goede komen aan de inwoners op korte en langere termijn	Gemeente het Hogeland	Met het formuleren van ambities met een concreet doel t.a.v. opleiding, werk en inkomen komen we daar o.i. aan tegemoet.
14	Toevoeging 'fysieke leefomgeving' als afzonderlijk onderdeel akkoord	Gemeente Delfzijl Gemeente het Hogeland Gemeente Appingedam Gemeente Midden-Groningen Gemeente Loppersum Gemeente Oldambt Stakeholdersbijeenkomst	Op basis van de motie en vertaling daarvan zijn we van mening dat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in zowel de ambitie op het gebied van Leefbaarheid als Natuur en Klimaat geborgd kan worden.
15	Gebruik als voorbeeld voor 'fysieke leefomgeving' gebiedskompassen gemeente Delfzijl en studie in het kader van Perspectief Groningen	Gemeente Delfzijl	In de uitwerking van de subindicatoren zitten inmiddels een aantal aanknopingspunten om inzichtelijk te krijgen hoe de kwaliteit van de fysieke leefomgeving ervaren wordt en ook gevolgd kan worden.
16	Landbouweconomie, vrijetijdseconomie en waterstof als leidend begrip in economische ontwikkeling zijn van groot belang	Stakeholdersbijeenkomst	Het programmakader geeft richting in de vorm van ambities met een concrete doelstelling. Het is aan provincie en gemeenten om programmaplannen vanuit genoemde sectoren op te nemen mits ze bijdragen aan de ambities.
17	Spiegelen met andere regio's akkoord, maar heb ook voor de lokale diversiteit	Gemeente Delfzijl Gemeente het Hogeland Gemeente Appingedam Gemeente Loppersum Gemeente Oldambt	Voor de uitwerking van de concrete doelstellingen hebben we een aantal 'gewogen' referenties gevonden. Dat wil zeggen dat we uit alle bekende informatie voor een aantal indicatoren een vergelijking per gemeente kunnen vaststellen op basis van vergelijkbare parameters. Daar waar dat mogelijk is passen we dat toe. Daarmee wordt o.i. recht gedaan aan diversiteit, terwijl er wel een uitdaging per gemeente in zit. Enkele parameters kunnen zelfs uitgesplitst worden op wijkniveau. Wanneer gemeenten daar behoefte aan hebben kunnen deze afzonderlijk

			aangeboden worden. Vanuit het NPG beperken we ons tot gemeentelijk niveau.
18	Het is onduidelijk wat de meerwaarde is van het toekennen van doelen aan thema's, want het lijkt erop alsof de toekenning daarvan niet compleet is. Gevraagd wordt de meerwaarde uit te leggen of te zorgen voor een volledige uitwerking	Gemeente Oldambt	Naar aanleiding van deze en andere kanttekeningen is ervoor gekozen om rond vier ambities concrete hoofddoelstellingen te kiezen. Deze zijn zodanig specifiek gemaakt (conform advies vanuit Nationaal Programma Rotterdam Zuid) dat ze over de tijd meetbaar zijn en aan de voorkant gebruik kunnen worden om programmaplannen te beoordelen op hun bijdrage aan de ambities. Via permanente monitoring kan gekeken worden of ze uiteindelijk ook het gewenste effect hebben.
19	Prioriteit voor de huidige doelen zoals verwoord op pagina 9 bij: • Verbeteren van de gebiedsidentiteit met respect voor de historische waarde; • Verbeteren van de kwaliteit van de sociale leefomgeving; Bij deze doelstelling vragen we specifiek aandacht voor de sociale achterstanden; • Versterking van het ondernemers- en vestigingsklimaat; • Bijdragen aan meer fysiek en mentaal gezonde jaren in eigen omgeving; • Verbeteren van de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt en vergroten duurzame inzetbaarheid mensen; • Versterken economische structuur door investeringen en het vergroten van kansrijke	Gemeente Midden-Groningen	Naar aanleiding van de discussie over de concretisering is gebleken dat we ons moeten beperken tot een aantal ambities. In de uitwerking daarvan komt een groot aantal elementen zoals hier genoemd voldoende mate terug en biedt dit een kapstok voor de concrete uitwerking.

	innovaties, die bijdragen aan en passen bij de maatschappelijke opgaven van de regio.		
20	Onvoldoende aandacht voor de sociale problematiek op dit moment, bepleit wordt een afzonderlijk spoor binnen het programma	Gemeente Delfzijl	De geformuleerde ambitie op het gebied van Werken en Leren inclusief de daaronder vermelde subindicatoren bieden o.i. voldoende ruimte voor programmaplannen binnen het sociale domein.
21	Aandacht voor sociaaleconomische positie van de inwoners is nodig om hen een toekomst te bieden	Gemeente Midden-Groningen	Zie het antwoord bij nummer 20.
22	Zorg ervoor dat werkgelegenheid een prominente rol in de plannen krijgt	Stakeholdersbjieenkomst	In de geformuleerde ambities op het gebied van Economie en Werken en Leren wordt dit concreet geformuleerd.
23	Aandacht voor indicatoren gezondheid zoals ontwikkeld in programma “kansen voor de Veenkoloniën	Gemeente Midden-Groningen	Naar aanleiding van de discussies in de afgelopen tijd en de ingediende moties waarvoor brede steun is, kiezen we niet voor een specifieke ambitie op het gebied van gezondheid. In de subindicatoren komt gezondheid wel terug en wordt gevolgd in de loop der jaren.
24	Durf te kiezen voor bepaalde sectoren	Stakeholdersbijeenkomst	In het programmakader zijn met ambities uitgangspunten voor de beoordeling geformuleerd. Niet alle economische sectoren zullen daaraan voldoen. Het ligt voor de hand daar keuzes in te maken. Dit maakt deel uit van de volgende (uitvoerings)fase.
	Programma's en Plannen		
25	Lokale plannen leveren het meest directe resultaat op voor inwoners. Thematische plannen dienen dan ook binnen een vastgesteld kader te passen in de lokale plannen	Gemeente het Hogeland Gemeente Appingedam Gemeente Midden-Groningen	Wij kiezen niet voor een hiërarchie. Van belang is dat in de werkafspraken tussen de contactambtenaren van gemeenten en provincie, samen met het programmabureau in de voorbereiding en afstemming steeds naar efficiëntie gezocht gaat worden zodat maximaal resultaat behaald kan worden. Het is van belang daarbij vooral naar samenhang te zoeken zodat er a.h.w. één geolied plan ontstaat. Dat levert het meest rendement op. Ook draag het programmabureau, in afstemming met

			de klankbordgroep, zorg voor de samenhang tussen lokale programmaplannen, een thematisch programmaplan en het Toekomstbeeld 2040
26	Maak koppelingen tussen lokale plannen en versterkingsoperatie daar waar mogelijk, b.v. in het kader van energietransitie	Gemeente Midden-Groningen Stakeholdersbijeenkomst	Zoals ook genoemd bij nummer 2 ligt koppeling met versterken/energietransitie voor de hand wanneer daarmee meerwaarde gecreëerd kan worden. In de dagelijkse praktijk is van belang dat er een vast ritme van overleg is tussen contactambtenaren en het programmabureau zodat we gezamenlijk in de voorbereiding hier invulling aan kunnen geven.
27	Wees er alert op dat grootschalige plannen staan of vallen met acceptatie door de bevolking.	Gemeente Midden-Groningen	In het programmakader is aangegeven dat we bij alle programmaplannen de vraag stellen hoe hierover met de samenleving is gecommuniceerd. Dat is weliswaar geen garantie voor acceptatie, maar zorgt ervoor dat inwoners kennis hebben kunnen nemen van de plannen.
28	Werk aan plannen voor de toegang tot de arbeidsmarkt met bijzondere aandacht voor digitale vaardigheden.	Stakeholdersbijeenkomst	Dit is onderdeel van de geformuleerde ambitie op het gebied van Werken en Leren. Plannen dienen daaraan bij te dragen. De uitwerking is daarmee opgave voor de komende jaren.
	Middelen		
29	Wees duidelijk over de verdeling van de middelen op basis van heldere criteria t.b.v. de inwoners	Gemeente het Hogeland Gemeente Appingedam	Aan een voorstel voor de verdeling van middelen wordt gewerkt. Omdat het om een langlopend programma gaat ligt het niet voor de hand het totale basisbedrag op voorhand tot achter de komma te verdelen.
30	Gelet op de intensiteit van de bevingsproblematiek is een zekere focus op gebieden die het zwaarst getroffen zijn gerechtvaardigd	Gemeente Loppersum	Het is duidelijk dat de bevingsproblematiek niet op elke plek van dezelfde omvang is. De gevolgen daarvan dienen via schade, herstel en versterking te worden opgelost. Op voorhand vanuit het NPG meer focus en dus middelen daarvoor te reserveren ligt niet voor de hand. Aan de hand van de doelstellingen moeten we streven naar de maximale effecten.

	Bestuur		
31	Uitgangspunt voor vertegenwoordiging is verantwoordelijkheid voor het collectief en niet voor elke afzonderlijke gemeente/provincie of belang	Gemeente het Hogeland Gemeente Oldambt	Dit onderschrijven wij van harte. Het vraagt iets van ieders inzet om uit te stijgen boven het enkele belang van de eigen achterban.
32	Maak een duidelijke taakverdeling tussen AB en DB met oog voor gespreide vertegenwoordiging	Gemeente het Hogeland	Een goede werkverdeling tussen het Algemeen en Dagelijks Bestuur is inderdaad nodig. Verwachting is dat we eind 2019 een voorstel kunnen doen passend bij de uitgangspunten van het bestuursakkoord, nl. een Algemeen Bestuur dat zich met hoofdlijnen bezighoudt en een Dagelijks Bestuur dat toeziet op uitvoering daarvan.
33	Wij vinden het zeer wenselijk de bestuurlijke organisatie (governance) zodanig aan te passen dat het NPG-bestuur en de bestuurders die namens de regio leidinggeven aan de aanpak van de versterking en schadeherstel een profiel ontwikkelen en vertegenwoordigen. Dit vergt een meer herkenbare invulling van het 'regio-bestuur'. Voorkom daarbij personele unies tussen twee besturen, maar overleg wel regelmatig. Open en transparant. Verzeker daarmee een keiharde scheiding tussen de twee financieringsstromen maar eenduidigheid in communicatie en onderhandelingen	Gemeente Midden-Groningen	Dit onderschrijven wij. De overlegstructuur voor het de Governance Gevolgen Gaswinning wordt op dit moment herijkt met als doel te komen tot een duidelijke en logische opbouw van overleggen en heldere positionering. Er zal transparant en regelmatig overleg plaats vinden in het Bestuurlijk Overleg Groningen tussen de drie pijlers ‘schade’, ‘versterking’ en ‘perspectief’. De scheiding tussen deze pijlers moet duidelijk zijn, zeker waar het gaat om de financieringsstromen.
34	Wij dringen er daarbij op aan om het NPG bestuur te verzoeken om nog ontbrekende partners (bouw, corporaties, (zorg)werkgevers, bewonersorganisaties een duidelijker positie te geven in de governance.	Gemeente Midden-Groningen	In het Algemeen Bestuur is de kennis van deze partners geborgd d.m.v. vertegenwoordigers uit hun midden. Daarmee is o.i. in voldoende mate een brede samenstelling geborgd. Overigens maken alle bestuursleden deel uit van het bestuur op persoonlijke titel. In de uitvoering van plannen zijn nog meer partijen betrokken, zeker op lokaal niveau dienen bewoners daarvan deel uit te maken. Het is in de eerste plaats aan

			de raden om dat goed te bewaken omdat zij daar zicht op hebben. Een specifieke vertegenwoordiging van bewonersorganisaties in het Algemeen Bestuur ligt gegeven de diversiteit van deze groep niet voor de hand. Betrokkenheid kan op andere manieren worden vormgegeven waarover onder het kopje 'betrokkenheid bewoners' in deze reactienota voorbeelden zijn benoemd.
	Monitoring		
35	Maak een splitsing in het monitoren: a. Voor Raden en Staten tot 2030 en tot 2040 om te kunnen volgen wat de resultaten van het beleid zijn b. Nagaan op kortere termijn wat inwoners ervaren en vinden van het NPG	Gemeente Midden-Groningen	Er wordt gewerkt aan een monitoringsprogramma. Omdat we concrete ambities formuleren kunnen we daarbij de huidige stand van zaken als nulmeting gebruiken. Het is de bedoeling om jaarlijks te rapporteren. Wel is duidelijk dat veel plannen pas op langere termijn effect laten zien. Dat blijkt ook wel uit de rapportage van Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Overigens is afgesproken om in 2023 een integrale evaluatie uit te voeren. De indicator op het gebied van leefbaarheid biedt goede aanknopingspunten om na te gaan hoe de inwoners de ontwikkelingen ervaren.
	Overige		
36	Verzoek aan het College: - Maximale openheid en duidelijkheid richting de inwoners te bewerkstelligen - Inwoners van de dorpen en wijken op korte termijn te betrekken bij de planvorming en uitvoering van het NPG - De raad z.s.m. een plan van aanpak te presenteren over de manier waarop de inwoners bij die uitvoering zullen worden betrokken - Inwoners te faciliteren in het maken van deze toekomstplannen Deze plannen (mede) als uitgangspunt te nemen voor de uitvoering van het NPG	Gemeente Loppersum	Deze motie herbergt een oproep aan enerzijds de eigen bestuurders en anderzijds aan het NPG. In eerdere antwoorden in deze reactienota zijn al aanzetten gegeven voor de inbreng van het NPG

37	Neem de vijf aanbevelingen/verbeterpunten Nationaal Programma Rotterdam Zuid over	Provincie Groningen Gemeente het Hogeland. Gemeente Groningen Gemeente Oldambt	Zie reactie per aanbeveling/verbeterpunt hieronder.
	1. Gedeelde visie en samenhangende aanpak		De basis voor een gedeelde visie en aanpak is de vaststelling van het programmakader dat de komende jaren richtinggevend zal zijn voor alle programmaplannen.
	2. Focus op inwoners en diens huishouden		Uitgangspunt is het geluk van de inwoners van Groningen; hoe we dat hanteerbaar maken en wat daaraan bijdraagt.
	3. Juiste governance en doorzettingskracht		De governance dient nog verbeterd te worden. Voor het eind van 2019 moet dat geregeld en besloten zijn. Met het bestuur wordt daarover gesproken.
	4. Betrokkenheid Rijksoverheid		De Rijksoverheid is medeverantwoordelijk voor het NPG en haar programmakader. In de praktijk ervaren we tot nu toe een coöperatieve opstelling vanuit meerdere departementen
	5. Raden en Staten in positie		Met de vaststelling van het programmakader zijn Raden en Staten richtinggevend. Jaarlijks kan aan de hand van de rapportages nagegaan worden of we nog op koers liggen, dan wel bijstellingen nodig zijn. Gelet op het doorlopend programma mag langjarig commitment verwacht worden. Naast het programmakader stellen raden en staten ook uiteindelijk de uit te voeren plannen vast.
38	Maak gebruik van Stakeholders en externe deskundigheid in de voorbereiding en uitvoering.	Stakeholdersbijeenkomst	Wij hopen hier in de komende jaren dankbaar gebruik van te maken en zien het mede als een voorwaarde voor het slagen van het programma. Alleen samen komen we verder.